

dnia 27 czerwca 2016 roku

W M

Marszałek Senatu RP
ul. Wicjska 6
00-902 Warszawa

PETYCJA

Przedmiot petycji: art. 9a ust 4 Karty Nauczyciela – Podjęcie działań zmierzających do zmiany przepisów prawa z zakresie uzyskiwania stopnia „nauczyciela mianowanego” przez osoby posiadające stopień naukowy

Działając na podstawie art. 2 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (Dz. U. z 2014 r., poz. 1195) w imieniu własnym oraz interesie publicznym składam żądanie dotyczące zmiany przepisów prawa: art. 9a ust. 4 Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 191 ze zm.) lub art. 3 pkt 2 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r., poz. 1198 ze zm.) w zakresie umożliwienia nauczycielom ze stopniem naukowym uzyskiwanie z mocy prawa stopnia „nauczyciela mianowanego” po spełnieniu kryteriów prawem przewidzianych: trzyletni staż prowadzenia zajęć na uczelni wyższej oraz zatrudnienie w placówce doskonalenia nauczycieli lub w szkole policealnej.

UZASADNIENIE

Obecne brzmienie art. 9a ust. 4 Karty Nauczyciela przewiduje, że „Nauczyciele akademicy, posiadający stopień naukowy oraz legitymujący się co najmniej 3-letnim okresem pracy w szkole wyższej, z dniem nawiązania stosunku pracy w zakładzie kształcenia nauczycieli lub kolegium pracowników służb społecznych uzyskują stopień nauczyciela mianowanego.” W związku z „wygaszaniem” kolegiów nauczycielskich, przygotowana została nowelizacja przywołanego przepisu usuwająca zakłady kształcenia nauczycieli z zamkniętego katalogu placówek, w których zatrudnienie powoduje otrzymanie stopnia „nauczyciela mianowanego” z mocy prawa. Wprowadzana nowelizacja odbiera jednak możliwość uzyskania „mianowania” w tym trybie osobom, które fizycznie nie zdążyły wypełnić określonych wymogów, nie proponując nic w zamian. W moim odczuciu stanowi to przejaw dyskryminacji ze względu na czas uzyskania stopnia naukowego.

Przepis, będący przedmiotem petycji, w obecnym brzmieniu odnosi się do „nauczycieli akademickich” nie precyzując rozumienia tego terminu. Przepisy Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (tj. Dz. U. z 2012, poz. 572 ze zm.) definiują „nauczyciela akademickiego” jako osobę zatrudnioną na określonych stanowiskach. Rzeczywistość wskazuje, iż wiele uczelni współpracuje z osobami posiadającymi stopień naukowy na zasadzie umowy cywilnoprawnej, nie oferując przywilejów przysługujących pracownikowi. Osoba taka w praktyce prowadzi zajęcia dydaktyczne, rozwija swoje umiejętności i pogłębia wiedzę, rozlicza się z przeprowadzonych zajęć, podlega hospitacjom, składa stosowne sprawozdania itd. Zastosowanie w art. 9a ust. 4 zwrotu „nauczyciel akademicki” (zamiast na przykład „Osoba ze stopniem naukowym prowadząca zajęcia na uczelni wyższej”) jest kolejnym przejawem dyskryminacji, tym razem ze względu na formę nawiązania współpracy ze szkołą wyższą.

Ponadto literalne rozumienie treści komentowanego ustępu wskazuje, iż stopień „nauczyciela mianowanego” otrzymać mogą w omawianym trybie jedynie osoby będące aktualnie nauczycielami akademickimi. W hipotetycznej sytuacji osoba ze stopniem doktora, po zakończeniu kilkunastoletniej pracy na uczelni wyższej, chce zdobyć zatrudnienie w systemie oświaty – pomimo posiadanego doktoratu, wiedzy, umiejętności i doświadczenia zaczyna pracę w szkolnictwie z poziomu nauczyciela stażysty.

Komentowany przepis zakładał uzyskanie stopnia awansu zawodowego nauczycieli przez osoby zatrudniane w zakładach kształcenia nauczycieli oraz kolegiach pracowników służb społecznych. Placówki te przygotowują do pracy w konkretnych zawodach, związanych zwłaszcza z kształceniem i wychowywaniem w szerokim znaczeniu tych słów. Po wprowadzeniu systemu bolońskiego do szkolnictwa wyższego rolę tych placówek przejęły uczelnie wyższe oferujące studia licencjackie na odpowiednich kierunkach. Z punktu widzenia młodego doktora, zainteresowanego zdobyciem stopnia nauczyciela mianowanego w trybie art. 9a ust. 4 Karty Nauczyciela, uzyskanie zatrudnienia w kolegium pracowników służb społecznych niemalże graniczy z cudem. Jest to wynikiem niewielkiej liczby uczniów/słuchaczy tych placówek.

Kształcenie zawodowe odbywa się obecnie także w szkołach policealnych, zaś ustawiczne doksztalcanie nauczycieli w odpowiednich placówkach doskonalenia. Wobec powyższego należy się zastanowić, czy nie byłoby słuszne umieszczenie w zamkniętym katalogu placówek, wymienionych w art. 9a ust. 4 Karty Nauczyciela, również szkół policealnych, placówek doskonalenia nauczycieli i/lub uczelni wyższych.

Ostatnim argumentem uzasadniającym zmianę obowiązujących przepisów jest fakt, iż zarówno osoby prowadzące zajęcia na uczelniach, jak i nauczyciele, nie zawsze są zatrudniani na podstawie przepisów Karty Nauczyciela. Ministerstwo Edukacji Narodowej dysponuje dostępem do bazy SIO, w której można sprawdzić, jaki odsetek nauczycieli zatrudnionych jest na podstawie przepisów karty, jaki na podstawie umów o pracę, a jaki w formie umów prawa cywilnego. Ostatni tryb, bardzo często stosowany w placówkach prywatnych i niezmiernie wygodny dla organu prowadzącego szkołę, uniemożliwia praktycznie uzyskanie stopnia awansu zawodowego. W związku z tym może warto upoważnić uczelnie lub kuratoria oświaty do wydawania decyzji o uzyskaniu stopnia awansu zawodowego w przedstawionym trybie?

Osobiście jestem osobą współpracującą z gimnazjami i szkołami ponadgimnazjalnymi od 5 lat. W tym czasie tylko 3 miesiące przepracowałem na podstawie przepisów Karty Nauczyciela, pozostały czas na „zleceniach”. Przez 3 lata prowadziłem zajęcia na dwóch uczelniach wyższych (na mocy umowy o dzieło lub nieodpłatnie) oraz prowadzę warsztaty i inne formy kształcenia – dla nauczycieli, dla młodzieży, dla rodziców itd. Pomimo tych osiągnięć nie mam praktycznie możliwości odbycia stażu, nie wspominając już o uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego.

W związku z powyższym wnoszę o rozważenie zmiany brzmienia art. 9a ust. 4 Karty Nauczyciela na następujący:

„Osoby posiadające stopień naukowy oraz legitymujący się co najmniej 3-letnim okresem prowadzenia zajęć dydaktycznych w szkole wyższej, z dniem podjęcia współpracy z kolegium pracowników służb społecznych, szkołą policealną lub ośrodkiem doskonalenia nauczycieli uzyskują stopień nauczyciela mianowanego.”

W przypadku nieuwzględnienia powyższej propozycji brzmienia przepisu proszę o ustosunkowanie się do przedstawionych wyżej uwag.

Jednocześnie oświadczam, że nie wyrażam zgody, o której mowa w art. 4 ust. 3 Ustawy o petycjach.

Z wyrazami szacunku,

W M